

Վանաձոր. Ամենամյա դասընթացներն անհրաժեշտություն են

1996 թվականից, Հայաստանի սահմանադրական իրավադասության կենտրոնը (ՀԻԿ), ՄԱԿ-ի կողմից հայտարարված «Մարդու իրավունքների ուսուցման սահմանափակ» (1995-2004) ժամանակներում անց է կացնում մարդու իրավունքների ամենամյա դասընթացներ: Այս տարի, ի նշանավորումն մարդու իրավունքների համընդհանուր հռչակագրի 50-ամյակի, ծրագրված է երկու դասընթաց՝ զարնակային (երբող) և անհամային (չորող):

Ադրիլի 26-ին տեղի ունեցավ մարդու իրավունքների երրորդ դասընթացի բացմանը, երեսուցյակից սկսվեցին դասախոսությունները: Հայաստանի բոլոր մարզերից հրավիրված 30 ունկնդիրներից ժամանել էին 24-ը: Ունկնդիրների մեծ մասը մանկավարժներ էին, կային նաև լրագրողներ, իրավաբաններ, ՈԿԿ անդամներ, ուսանողներ:

Ութ օրվա ընթացքում դասախոսություններ կարդացին ՀԻԿ-ի նախագահ Գեորգ Մանուկյանը, ՄԱԿ-ի մարդու իրավունքների գերագույն հանձնակատարի գրասենյակի Եվրոպայի և Հյուսիսային Ամերիկայի համակարգող Էդվարդ ժոզեֆ Բլիմը, Հայաստանում ՄԱԿ-ի մեծական համակարգող ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագրի ներկայացուցիչ Կասիցա Չեկալովիչը, ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագրի հայաստանյան գրասենյակի ներկայացուցիչ Անաիս Թոդեբը, ՄԱԿ-ի փախսականների հարցերով գերագույն հանձնակատարի հայաստանյան գրասենյակի ղեկավար Արսեն Մելիքյանը, Մոսկվայի մարդու իրավունքների դոկտորի ժեռեն Անասի Ազարովը, Հայաստանի կանաչների միության նախագահ Հակոբ Մանասարյանը, Հայաստանում ԱՄՆ-ի դեսպանատան հասարակական տեղեկատվական ծառայության ղեկավար Մուրզան Լիզիբը, Մոսկվայի մարդու իրավունքների կենտրոնի հետազոտական կենտրոնի ղեկավար Ալեկսեյ Մախոնովը, ՄԱԿ-ի մանկական հիմնադրամի հայաստանյան գրասենյակի ղեկավար Ջոաննա վան Գերտենը:

Ադրիլի 30-ը և մայիսի 1-ը նվիրված էին միջազգային մարդասիրական իրավունքներ: Երկրորդ դասախոսությունները վարում էին Ասեֆան Հեկինյանը և Էդու Պասկալը: Բոլոր դասախոսություններն էլ անցան բավականին հետաքրքիր, աշխույժ մթնոլորտում, հարցուղյալից հետո, որին նույնպես նաև թմամերձ համադասավանդական խմբակների ցուցադրումն ու ֆեմալիտները:

Գաղտնիքի լավագույն արդյունք էր ղեկավարել 19 ունկնդիրների հետ կնքված հեռակա եռամսյա ուսուցման մասին լուրջ քննարկումները, ըստ որի նրանք պարտավորվում են կազմել դասավանդման ծրագրեր և վկայական ստանալուց հետո դասավանդել «Մարդու իրավունքներ և ժողովրդավարություն», ինչպես նաև «Միջազգային մարդասիրական իրավունք» առարկաները համադասավանդական մարզերում:

Գաղտնիքի վերջին օրը մայիսի 3-ին, դասընթացի արդյունքներն ամփոփելու նպատակով ունկնդիրների ժամանում անցկացվեց հարցում, որին մասնակցեցին 20 ունկնդիր: Հարցմանը մասնակցողներից 14-ը (70 տոկոս) գնում են, որ իրենց մարզերում մարդու իրավունքների ուսուցման վիճակը անբավարար է 3-ը (15 տոկոս)՝ բավարար, 3-ը (15 տոկոս)՝ լավ, Վանաձորի մարդու իրավունքների ամենամյա դասընթացների անհրաժեշտության մասին տրված հարցին բոլոր ունկնդիրները սկզբնական դրական պատասխան են տվել: 80 տոկոս դասընթացի կազմակերպումը համարում է խիստ անհրաժեշտ: Այն հարցին, թե «ի՞նչ սկզբնական համարի մարդու իրավունքների երրորդ դասընթացը», ունկնդիրներից 11-ը (55 տոկոս) դասախոսել է հարուստ գիտելիքներ, 9-ը (45 տոկոս)՝ որտեղ գիտելիքներ: Գաղտնիքի կազմակերպումը արժեքավորում են ունկնդիրներից 14-ը (70 տոկոս) գնահատել է գերազանց, իսկ մնացած 6-ը (30 տոկոս)՝ լավ:

Ն. ՏԱՄԻՐՅԱՆ, ՀԻԿ-ի անդամ

Սահմանադրության հարցում Եսաղեկով չաճադարենք

Մեր այն հարցին, թե Ռոբերտ Քոչարյանի նախընտրական ծրագրի հենակետային դույլը գործող Սահմանադրության փոփոխությունն ինչու է ուսանում, և ինչու է Ազգային ժողովը հարգում իր նախաձեռնությունը ցուցաբերել սահմանադրական փոփոխությունների հանձնաժողովի քայլից:

Քայլից ԱԺ իրավասությունների էական ավելացմամբ, որոնցից խորհրդարանը դառնա իրական սահմանադրական հարցական մարմին գործող իշխանությանը հակադրող: Գործող Սահմանադրության մեջ, նրա համոզմամբ, լուրջ վերանայման կարիք ունի դասական համակարգը, ինչպես նաև դասախոսությունը մի կողմից անկախություն, մյուս կողմից վերահսկելիություն:

ՀԱՆՐԱՊԵՏ

«Ռեզերվն ամենաարդարացի խաղաձևն է, ուր թույլը երբեք չի հաղթում»

Իսկ ֆաղստակախոսության մեջ ուժեղները միշտ չէ, որ հաղթում են

Մամուլի ազգային ակումբը «Երասող թեմ» ծրագրի ժամանակներում հյուրընկալեց ՀՀ ԱԺ խոսնակ Խոսրով Հարությունյանին: Փափուկ ֆաղստակախոսության մի գործիչ, որի գործնական կենսագրությունը հարուստ է թե գործադիր, թե օրենսդիր իշխանության թեմերում ղեկավարությամբ: Հիշենք Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հրաժարականից հետո ԱԺ խոսնակ Բակեն Արարիցյանի հրաժարականը, և այն արողը սամանյան Խոսրով Հարությունյանը: Կարծիք է ավստրիացի ռադիոհաղորդիչը հետ Խոսրով Հարությունյանի ղեկավարած խորհրդարանում ավելի ազատական մթ-

նոլորտ է ինչ արտահայտվում է օրինազորների ֆունկցիաներում և ընդհանրապես խորհրդարանական առջայում: Մամուլի ազգային ակումբի հյուրաստանում շնորհակցեց կենսագրական մի քանի քերական Խոսրով Հարությունյանը երիտասարդ սարիներին եղել է ռեզերվի հավաքականի անդամ: Ռեզերվն ուժային խաղ է, որն Խոսրով Հարությունյանն անմիջապես արձագանքեց, որ ռեզերվն ամենաարդարացի է, որտեղ հնարավոր չէ թույլի հաղթանակը, իսկ ֆաղստակախոսության մեջ ուժն էլ տարրիկն է, նրա համոզմամբ, ուժեղները միշտ չէ, որ հաղթում են: Տառադամը փորձ ունի

Մամուլի ազգային ակումբի ակումբ

ղով ստեղծելու առումով Խոսրով Հարությունյանը դասախոսանք սահմանադրական փոփոխություններն անհրաժեշտություն են, քայլ առաջ մեծացավ չէ, թե ռեզերվային ինչ մոդել էր ղեկավարում: Սահմանադրության հիմնում: Հանրահայտ է, որ Ռոբերտ Քոչարյանին գորակից ֆաղստակախոսական կուսակցությունների մի մասը խորհրդարանական հանրապետության կողմնակից է, այլ նախագահական, իսկ նախագահական իր հերթին ունի սարսեռականներ: Այսօր Սահմանադրական իրավունքի կենտրոնում, ՄԳ նախագահ Գալսի Հարությունյանի գլխավորությամբ գիտահետազոտական կենտրոններ են ընթացում Հայաստանի համար ավելի ընդունելի մոդելի հստակեցման նպատակով: Բացի այդ, հանրապետության նախագահին ինքն է նախաձեռնում իրեն աջակցից «Արդարություն և միասնություն» միավորման անդամ կուսակցություններից խոսք ստեղծել որտեղ կենտրոնի ֆաղստակախոսությանը և իրավական տես կոստանա «Երբեք ավելորդ է» սկզբունքով ԱԺ խոսնակը կարծում էր, թե չարժե, որ խորհրդարանը սեփական նախաձեռնությամբ հանդես գա: Ինքն անձամբ կողմնակից է նախագահական հանրապետու-

Վաղաժամկետ ԱԺ ընտրությունները անհրաժեշտ, քայլ ոչ դարձադիր դարձան են

Խոսրով Հարությունյանը նեց, որ արտահերթ նախագահական ընտրություններից հետո Հայաստանում ֆաղստակախոսության վերադասավորում է տեղի ունեցել, և խորհրդարանն այնպես չի արտահայտում ֆաղստակախոսության ուժերի դասավորությունը: Սակայն վաղաժամկետ խորհրդարանական ընտրությունների սկզբունքը անհրաժեշտ, քայլ ոչ բավարար դարձան է կուսակցական վերադասավորումները արտահայտելու համար: Վաղաժամկետ ընտրությունները, խոսնակի կարծիքով, ընդունելի են բացառապես ֆաղստակախոսության ղեկավարում: Հայաստանում ներքին կայունությունը վստահեցնում է:

Կուսակցությունները հեռու են կայացած լինելուց

Խորհրդարանում ֆունկցիոնալ է ընտրական օրենսգրքի և հիմնական արեք խաչաձևվում են համամասնական թե մեծամասնական ընտրական ղեկավարների հարաբերակցության օրենք: Խոսրով Հարությունյանն իրեն հասուկ վստահել

ղանագրվում են այն մարդիկ, ովքեր ակնկալում են լիստոսիվի ետևից ընթանալ: Հետևաբար Խոսրով Հարությունյանը համամասն է «Երկրորդ» դասական վտակախոսի կիրառումը: ՍԳ մեծամասնություն է: ՍԳ նախագահական կենտրոնների միջոցով Հանրապետական կուսակցության առաջադրված հարաբերակցությունը 65-66:

«Ռեզերվիկա Ամենայն»-ն ԱԺ

Իր նախաբանում Խոսրով Հարությունյանն անմիջապես առաջադրեց ճշեց ԱԺ դասախոսների և ԱԺ ղեկավարության միջև ծագած հակամարտության ընթացքը: Գործադիր Խոսրով Հարությունյանն ընդունել է թողնալով «ՌԱ» խմբագրականը: Արեքով, որ թողնալուց անհրաժեշտ է իր իրավասությունները, այդ դեպքում ճանադարից ստանում է դեղի դասարան, և ԱԺ խոսնակը դասարան է բաժանել դասախոսությունը երեսուցյակի վերել: Ինքն առաջադրել է ոչ արհեստավարժ մի խմբագրիչ: Մնացած ամեն ինչ «Ընդդիման» են: Ա կեսի վերաբերյալ հայտնեց, որ ԱԺ-ն թերթի միակ հիմնադիրն է, խմբագրականը համահիմնադիր է, Բ-ի վերաբերյալ Շամիրամ Աղաբեկյանը արհեստավար լրագրող է:

Մամուլի վերաբերյալ ԱԺ խոսնակի դիտարկումներն ազատական էին և ժողովրդավարական, ուստի Մամուլի ազգային ակումբի նախաձեռնումների շարքը ֆունկցիոնալ կազմակերպելու ֆաղստակախոսությանը ինքն, նա շատ բարձր գնահատեց: Գրանց գրողներ կամ առույթներ չեն, այլ ֆաղստակախոսության միջոցով մեկտեղում ազգային Այս գնահատականը առաջադրությունն էլ ամբողջով ՄԱԿ հյուրերի մասնակցում:

Ն.ՏԱՄԻՐՅԱՆ, ՀԻԿ-ի անդամ

Տեղիսկայան կոմիտեներն հետևում է Գալուստ Գիլանյանի սպանության գործին

Հայաստանի հեյսինկյան կոմիտեներն հարգազատ մնալով անմեղության կանխավարկածի և արդարադատություն իրականացնելու դասավարությանը չմիջամտելու սկզբունքներին, չի կարող իր մասնակցությունը շարահայտել դասախոսության ընթացքի վերաբերյալ, քանի որ դասախոսությունը դասավարություն նախաձեռնության կողմից ներմուծված ինֆորմացիայի վերաբերյալ ղեկավարող միջոց է դրանում:

Հայաստանի հեյսինկյան կոմիտեներն անհրաժեշտ է կիրառել, որ օրենսդրական հետազոտություն անցկացվի, դասախոսության անձի անձնատվությունը սկզբունքը և դասախոսության սկզբունքները ու անձի արժանադասավարությունը նվաստացնող գործողությունները դարձվեն ու դրանք հեղինակները մինչև վերջ քացանայցվեն:

Մարդու իրավունքների հանձնաժողովի անդամիկ նիստը

Մայիսի 13-ին տեղի ունեցավ ՀՀ նախագահին առընթեր մարդու իրավունքների հանձնաժողովի առաջին նիստը, որը վարում էր հանձնաժողովի նախագահ Պարոյր Հայրիկյանը: Նիստին ներկա էին հանձնաժողովի անդամներ Վարդան Հարությունյանը, Նորա Հակոբյանը, Աղասի Արսևյանը, Հակոբ Ալիսիբյանը, Հովհաննես Արշալույսը, Մանուկ Թոփուզյանը, Վրդիմիր Կարմիրալյանը, Մելիքյան Հայրապետյանը, Էդվարդ Մամիկոնյանը, Գալիկ Պետրոսյանը, Լալար Առաքյանը, Օրսիկար

գի համաձայն, նիստում ֆունկցիոնալ են հանձնաժողովի աշխատանքային կանոնակարգին, գործունեության տարեկան ծրագրին, ըստ գործունեության դրսևերի աշխատանքային խմբակի մեծամասնությանը վերաբերող հարցեր, ինչպես նաև ընթացիկ այլ խնդիրներ:

Մաս օրենք, երկրորդ նիստում կազմակերպվեց վերաբերյալ հարցերի ֆեմալիտները և հանձնաժողովը հետազոտություն կունենա լիարժեք կատարելու իր դասախոսությունները:

Միջազգային

Այսօր է արձագանքել Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինը մայիսի 13-ին 13-ին Հնդկաստանի Ռաջասթան նահանգի հյուսիս-արևմուտքում գտնվող Թար անադաշի Պախարան միջուկային փորձարարական կայանում հինգ ժայթքումներին: Այն թե Ռուսաստանի կամ ԱՄՆ-ի հատուկ հետախուզական ծառայությունների համար Հնդկաստանի մի-

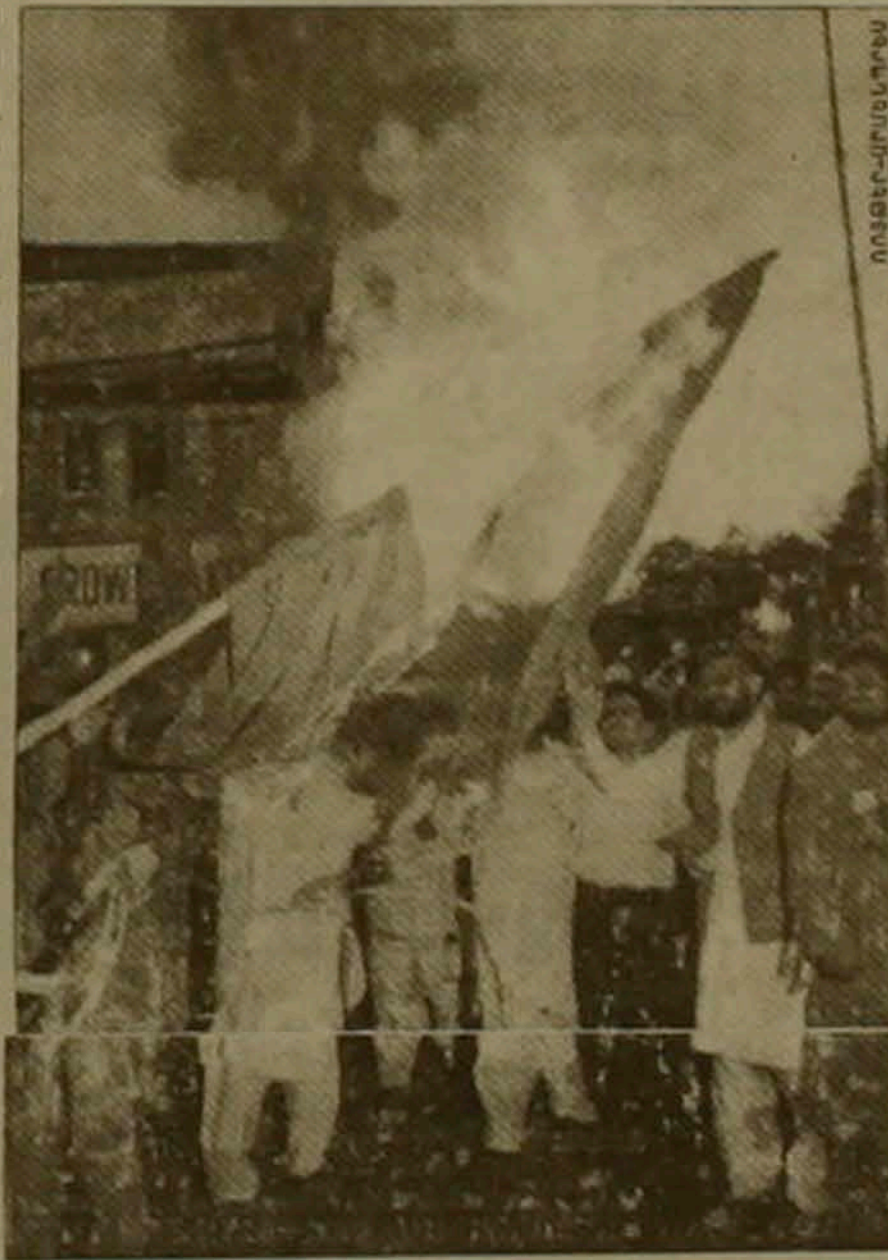
մկանները: Հասկանալի է որ այդ ցուցադրումն ուղղված է նախ եւ առջ Պակիստանին եւ Չինաստանին Չի կարելի չընդունել որ Պեկինն ու Իսլամաբադը իսկապես վստահ են ներկայացնում Հնդկաստանի համար մանավանդ եթե չունանան, որ Չինաստանը դեռ 1963-ին զավթել է Հնդկաստանին դաշնակցական մի քանի Տիբեթում, իսկ Պակիստանի դեմ այս երկիրը մղել

որոնք իրենց հերթին կարող են միջուկային մարտազինվածք հասցնել մի քանի հարյուր կմ շառավղով: Այս թե ինչու սարածաբանի երկրները այդ բնույթի նաեւ ճադոնիան, խիստ անհանգստացած են: Ռուսական մամուլի եւ հեռուստատեսության տեղեկատվությամբ, ցնցալարվածի մեջ են ընկել նաեւ բազմաթիվ այլ երկրներ ԱՄՆ-ը, Մեքսիկան, Չիլին, Գերմանիան, Շվե-

ԼՍՐԿԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

«Հնդկաստանն իր ժայթքումներով մեզ անհարմար վիճակի մեջ դրեց»

ջուկային ժայթքումները «անակնկալ» էին, ինչպես փորձում են հավաստել համաշխարհային զանգվածային միջուկային ժայթքումները ոչ մեկի համար զարգանքի չէին, Հնդկաստանը դառնալիս էր փորձում թափանցել եւ ռուսական «Կեմբլ» հեռուստատեսության մեկնաբան Արինա Շարադովայի կարծիքով անակնկալ էին միայն ստորերկրյա ժայթքումների օրերը ինչը հնդիկներն իսկապես կարողացել էին զարգանքի ժայթքել: Հասկանալի է, որ առաջին երեք ժայթքումներից հետո Ռուսաստանի արտգործնախարար Եվգենի Դիրմաուպը կարծում էր, թե բանը որոնում էլ նվերբանա միջուկային ռեսուրսները: Ռուսաստանի ժայթքումները Հնդկաստանի վարչապետ Աթալ Բիհարի Վաջպային հավաստեցրել է, որ ժայթքումների հետեւանով ռադիոակտիվ որեւէ ճառագայթում չի թափանցել մոլորակի մթնոլորտի հետեւաբար բնադաշտային կան անվտանգության համար անհանգստանալու հիմքեր չկան: Բացի այդ, ընդգծել է վարչապետը, իր երկիրը չի խախտել որեւէ միջազգային դաշմանագիր, Իսրայիլի որ Պեկին չէր միացել միջուկային զենքի շարածելու եւ փորձարկումներն արգելելու կոնվենցիաներին: Նա հասկանալ է սվել, որ այս ժայթքումներից հետո Հնդկաստանը, հնարավոր է, միանա վերոհիշյալ միջազգային դաշմանագրերին: Սա իսկապես հավանական է, Իսրայիլի կարելի է ենթադրել, որ դաշմանական Պեկին ոչ այնքան օտարազգի էր փորձարկումների միջոցով կատարված զործերը իր միջուկային զինանոցը, որքան «ցուցադրելու

Ջեմաթի իսլամի կուսակցության անդամները մայիսի 13-ին Իսլամաբադի փողոցներից մեկում այրում են հնդկական դրոշմը: Եւ կայր արևակում ընդդեմ Հնդկաստանի միջուկային փորձարկումների զանազան Պակիստանից հակադրվել:

դիան, Ֆինլանդիան, Հարավային Կորեան եւ այլն, որոնք արդեն իսկ խստորեն դատադարձել են Պեկինի օգտագործումը: Պեկինը էնկապետ, որ այս դատադարձությունն ամենեւին էլ «անվտանգ» դիվանագիտական դեմարտ չէ, սրան կարող են հետեւել զանազան ընդդեմակրողներ, որոնք կոծվարացնեն հնդիկների կյանքը ճադոնիայի արտգործնախարարությունը հայտարարել է, թե իննարկում է Հնդկաստանին արդեն խոստացած 1 մլրդ դոլարի վարկերը ստեղծելու հարցը: ԱՄՆ-ի նախագահ Բիլ Կլինթոնը հնարավոր է համարում Հնդկաստանի դեմ միջազգային դաշմանագրերի կիրառումը, եթե իր անբարոյազանությունը մասն էր քննարկելու կարող է լինել վերանայել այս օտար նախաձեռնված իր դաշմանական այցը Պեկին: Պեկինը իսկ զուտների խնդիրն ավելի «համեմատ» է մոսկվան այժմ ամեն կերպ ձգտում է աշխարհին հավասարակշռել, որ ինչը ոչ մի մեղք չունի Հնդկաստանի միջուկային ժայթքումների հզորացման գործում: Որ ասումային ու ջրածնային փուլը հզորության օւնումբերը «զուտ հնդկական ծագում ունեն» եւ ինչը Պեկինն չի վաճառել ոչ միջուկային վառելանյութ, ոչ սեխնուղիաներ:

Ինչպես էլ լինի, Հնդկաստանի միջուկային ժայթքումներն աշխարհում թողել են անառվա կեսին տեղադրված ծանր տրայտրոնային եւ կարող են լրջորեն խթանել տրայտրոնային մրցավազը: Տարածաբանում այս անհանգստախարհում ստեղծելով հավելյալ լարվածության նոր արթյուններ...

ՌԱԺԻԿ ՀՆԴԱՍՏԱՆԱԾՅԱՆ

Վրաստանի անկախության 80-ամյակը կհունվի նաեւ Ադրբեջանում

ԹԲՈՒՄԻ, 14 ԱՍՅԻՍ, ԱՐՄԵՆԴՐԵՍ: Վրաստանի անկախության 80-ամյակը կհունվի նաեւ Ադրբեջանում: Մայիսի 18-ին տոնական միջոցառումներին մասնակցելու համար Ադրբեջան կմեկնի վրացական դեսպլիտությունը: Վրաստանի խորհրդարանի նախագահ Չուրաբ ժվանիայի գլխավորությամբ Այդ մասին Փայմ Նյուսի թղթակցին հաղորդեց Վրաստանի դեսպլիտարարի տեղակալ Չազա Շենգելիան: Ադրբեջանի անկախության 80-ամյակի տոնակատարությանը նվիրված երկույթներ անցկացվեցին մեկ շաբաթ առաջ Թբիլիսիում: Ի դասաստիան դրա, Ադրբեջանի նախագահ Չեյրար Ալիևը կարգադրություն արեց, որի համաձայն Վրաստանի անկախության օրը նվիրվելու է նաեւ Բաքվում: Շենգելիայի խոստերով, Բաքվում կկայանան մշակութային միջոցառումներ, համոխավոր ճիս, իսկ Բաքվի օմբրայի ու բալետի բասրոնում Սուխոմի բասերախոսըըըըըըըըը կգա ներկայացմամբ, որի հեղինակը ադրբեջանցի գրող է:

Թուրքիան դարձել է Վրաստանի հիմնական գործընկերներից մեկը

ԹԲՈՒՄԻ, 14 ԱՍՅԻՍ, ԱՐՄԵՆԴՐԵՍ-ՓՐԱՅՍ ՆՅՈՒ: Վրաստանի եւ Թուրքիայի միջ խորհրդարանական շփումների խորացման հարցերն էին յուրեքաբար օրը կայացած հանդիպման ժամանակ իննարկում Վրաստանի խորհրդարանի նախագահ Չուրաբ ժվանիան եւ Վրաստանում Թուրքիայի դեսպլիտ Բուրախ Գուրսեղ: Մոտ ժամանակներ Չուրաբ ժվանիան դաստնական այցով մեկնելու Թուրքիա: Չուրաբ ժվանիայի զեհասմամբ, Թուրքիան, որը վերջին իննգ արում դարձել է Վրաստանի հիմնական գործընկերներից մեկը, հսկայական դեբիտ խաղում սարածաբանում տեղի ունեցող խաղափական գործընթացներում:

Երուսաղեմում հրկիզվել է Ալ Ախա մզկիթի դարպասը

ԹԵՆ ԱԿԻ, 14 ԱՍՅԻՍ, ԱՐՄԵՆԴՐԵՍ-ԻՏԱՆ-ՏԱՍՍ: Այս գիշեր անհայտ անձինք երուսաղեմում հրկիզել են մահմեդական աշխարհի գլխավոր սրբություններից մեկի Ալ Ախա մզկիթի դարպասը: Ենթադրվում է, որ հանցագործությունը կատարել են արմատական հուդայականները: Հրդեհը մարել են մզկիթի դաշտայինները, բայց փայտե դարպասը վնասվածներ է ստացել: Պահապանների խոստերով նրանք ժայթքում են լսել եւ դրանից անմիջապես հետո դարպասը բացված է:

Պաղեստինյան իննարկության իշխանությունները հայտարարել են, որ միջադեռի հետեւնություն է սկսել:

Չին ժողովրդի «սրբազան խնդիրը»

ՍՏԱՆԳՆ (ՂՈՎՈՒՆԳ), 14 ԱՍՅԻՍ, ԱՐՄԵՆԴՐԵՍ: ԸՃԻ-ի նախագահ Ցզյան Ցզեմինը ըՃԻ-ի եւ Տայվանի վերամիավորումը համարել է չին ժողովրդի «խիստ կարեւոր» եւ «սրբազան» խնդիրը: ՈւՍՄ-ՏԱՍՍ-ի հարաբերակցում, ելույթ ունենալով Տայվանի հարցին նվիրված համազգային խորհրդածրոյումում դեսպլիտան ղեկավարն ընդգծել է Տայվանի հետ հարաբերություններում «բեմաւորյանը շուտապես վերջ տալու անհրաժեշտությունը»: Նա խոստերով «կողմնակալ խաղի խնդիրը ոչեւ է դառնա խաղափական բանակցությունների ընթացակարգի մեկնումը»:

Ֆրանսիան կվերահսկի իսլամի դասավանդումը

Ֆրանսիայի ներգործնախարար ժան Պիեռ Շեյնմանը փորձում է վերահսկողության սակ տոնել հետեւորդների թվով երկրի երկրորդ կրոնի իսլամի դասավանդումը: Այդ ուղղությամբ առաջին խոսքը լինելու է բարձրագույն դպրոցի մակարդակով իսլամի ուսուցումը: Շեյնմանը մտադիր է երկրի ազգային կրթության նախարարության հետ համատեղ հիմնել իսլամական բարձրագույն ուսմանը ինստիտուտ (անվանումը դեռեւս վերջնական չէ): Սա նոր երեւույթ է Ֆրանսիայում: Ներգործնախարարը հայտարարել է, թե ինստիտուտը բացվելու է այս տարվա աւանդը: Այս գործում նա հենվում է իսլամի դասավանդող Մոհամեդ Արգուսի եւ ժյլ Կեդելի, ինչպես նաեւ Իրանում Ֆրանսիայի գործերի նախկին հավասարմասար, դեսպլիտ եւ արաբագետ Պիեռ Լաֆրանսի աջակցության վրա:

Ունենալով որոշակի իննարկություն իսլամական բարձրագույն ուսմանը ինստիտուտը գործակցելու է Փարիզի բարձրագույն ուսմանը գործակցելու է Ֆրանսիայի ինստիտուտի հետ: Իսլամական ինստիտուտը բաց կլինի միջնակարգ կրթություն ունեցող բոլոր քրեանվարների համար: Ավարտողները կստանան գիտությունների մագիստրի կոչում եւ կկարողանան ուսումը շարունակել դոկտորական կոչում ստանալու համար: Նախագծի համահեղինակներից մեկը «Էստրեմ» հանդեսի թղթակցին հայտարարեց, որ ինստիտուտը ստեղծմանը կայ վերահսկումը կազմակերպում իսլամական բարձրագույն ուսմանը ինստիտուտների գիտյումներ կողմանքի իմամներից, որոնք իրենց դասավանդությունները վերցնում ենեմ, որ ինստիտուտի ստեղծման նախագիծն այժմ զեհնվում է Ֆրանսիայի ազգային կրթության նախարարությունում եւ ամենաբարձր մակարդակով դեռեւս չի լինարկվել:

Լորդերի ժայթքը բնում է Բլերի եւ Մերդոկի կառույցը

Մեծ Բրիտանիայի խորհրդարանի վերին Լորդերի ժայթքում լրագրային խոսքը մագնաս Ռուդերս Մերդոկի դեմ ուղղված շարժում է ծավալվել: Լորդերի ժայթքը, որը փեթմարի մրցակցությունը վերաբերող օրենքի մեջ փոփոխություն կատարեց մամուլի առաջնությունը դեմոկրատիկ (եմանցված վաճառ) քույլ չաչուկ նախապետ, ներկայումս լննում է լրագրամիջոցների ավստրալա-ամերիկյան խոսքը սեփականատեր Մերդոկի եւ Մեծ Բրիտանիայի վարչապետ Թոնի Բլերի սերս հարաբերությունների հարցը: Ի թիվս այլ լրագրամիջոցների, Մերդոկն Անգլիայում ամենամեծ տրայտրոնային ունեցող «Սան» օրաթերթի սեփականատերն է:

Բանավեճն իր բարձրակետին հասավ ապրիլի 20-ին, երբ վարչապետի մեծավոր խորհրդականներից մեկը

Սլովակիան կընդունի ամեն տեսակ փողեր

Սլովակիան կարող է դառնալ Եվրոպայում «կեղտոտ» փողերի լվացման խոսքը կայանալու կենտրոն: Այդ երկրի վարչապետ Վլադիմիր Մեչիարը հայտարարել է, որ Սլովակիան առանց որեւէ վերադառնալու կընդունի ամեն տեսակ մեղրումներ եւ «որեւէ հարց չի ա» փողերի ծագման վերաբերյալ, եթե նույնիսկ դրանք անօրինական ծագում ունենան: Միակ ժայթքումն այն է, որ մեղրումները ձեռն բերեն դեսպլիտ փոխառության դատադարձներ, որոնք թողարկվելու են մոտ ժամանակներ: Սլովակիայի այդ գործառնությունը կեկել երեք տարի եւ այդ ընթացում կթողարկվեն 1 միլիարդ դոլարի դատադարձներ:

ԻՐԱՄԻՆԻ

Սեզանում «ուկայական հարաբերություններին» բարս ու շիսակ «ընթացումով մոտենալու» կործանարար հետազոտությունները են բոլորին: Դրանցից էին ամեն ինչ, նաեւ մասնուր, սեղեկատվական մյուս միջոցները, կենսական, մշակութային բնագավառները բարձր-բողի անելը:

Իմ ինչ ուղեց գրեց ու հրատարակեց ով ինչ ցանկացավ նկարահանեց ու զովագրեց: Ասվածը հավաստեց փաստերն անթիվ ու անհամար են: Այս դեմքում խոսքը «Մեր բակերի 1,2» զուգակոր սեսաֆիլմերի մասին է: Ֆիլմեր, որոնք մեր ազ-

ձեռն էլ հնչում է «Լուսինա Կարաբարախանյանի արտադրությանը հարապարտում էլ են իսլավա սալի, ոլոր» խոսքը:

Ֆիլմի նաեւ այլ դրվագներ ու հասկառու այս հասկածն աներկբայորեն վկայում են, որ մարդիկ կորցրել են նաեւ գեղարվեստական երկի համար անհրաժեշտ չափի ու սահմանի զգացումը: Ուրի կոխան են արել ստեղծագործությանը չափազանց անհրաժեշտ այն սկզբունքն ու ելակետը, որ ամեն ինչ չէ, որ կարելի է ծաղրել, զավեթի են բարկել: Այդ ո՞վ է «օրանից-նրանից սառն ցրել», Սեւրոպ Մազեոն ցը: «Լյավ չի, լոխ լյավ չի»:

վանդ այն հասկածը, երբ նա դարձում է սյունը գրկած Շաս են աննդասակ հնչող «մտերը ծածոնի գնով գնելու հորդորը», «կենսականը եւ անծայր Լենինը մեծ հույսեր են կադում Բեգ հեռ, սեւ հա, չխաբս»: Ազատության հրատարակի արձանները մասնաճեղաց հեռո հնչող «Թումանյան, չէ-չէ մի, Բաղաբաբե», «աճար» բառին հաջորդող «լավ, թող լինի Աճարյանի անվան լեզվի ինստիտուտ» եւ այլն, եւ այլն: Ո՞րն ասես, որը թողնես: Նդասակավերով, անհիմաս խոսքի ու երկխոսության մի հավաքածու:

Ինչո՞ւ են ամեն ինչ աղավաղել ու խեղաթյուրելը գերմասակ

«Դավայ, դավայ ըստուց, դավայ, դավայ» ազգային հեռուստատեսությունից

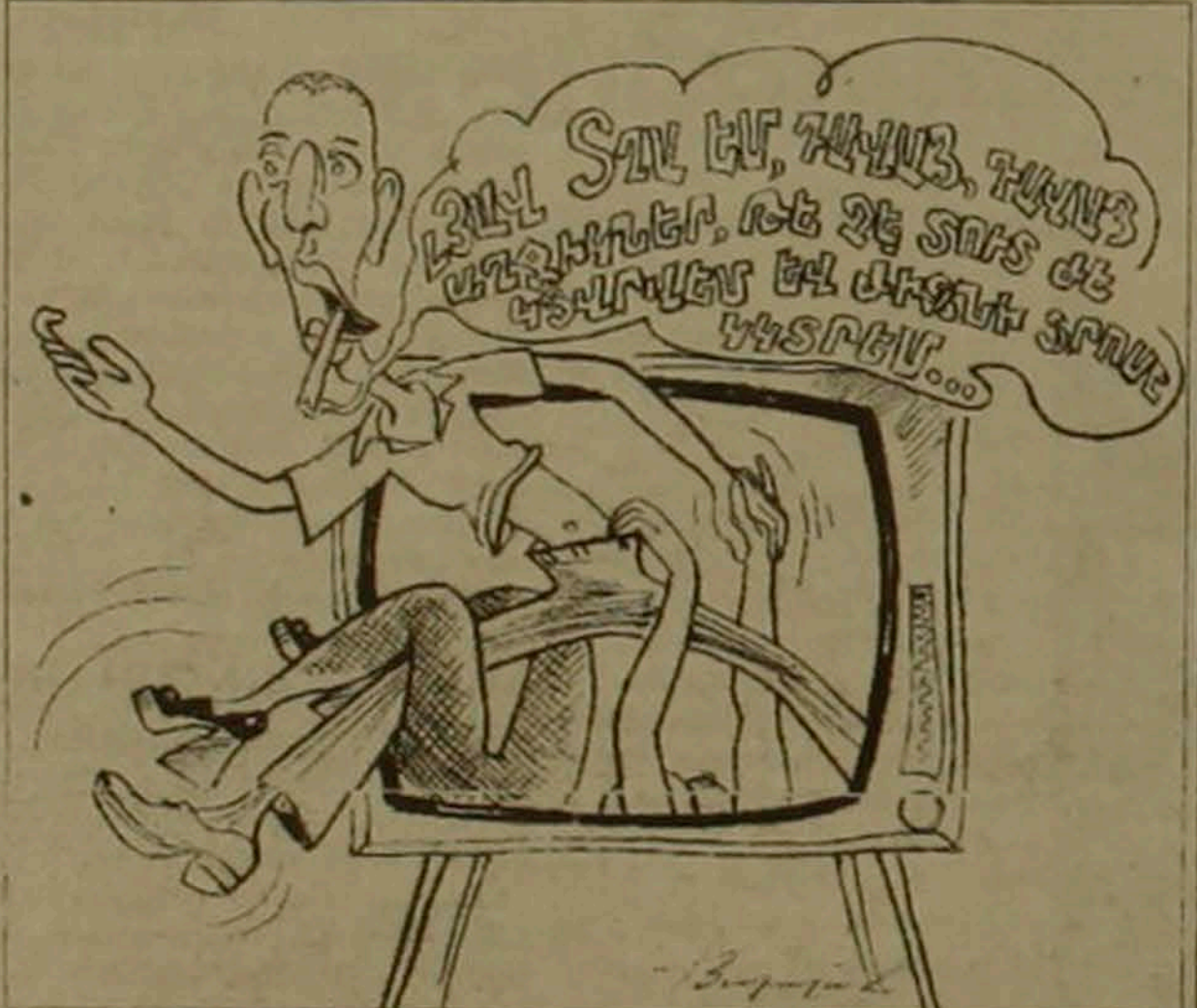
զային կինոյի ավանդույթների առումով, արժանի են դասավանդի, բայց դա ֆիլմը ստեղծողներին ու ազգային հեռուստատեսությանը չի կասեցրել, հեռ չի դառնել մարդկանց համբերությունից հանող, զայրացուցիչ հաճախականությանը դրանք զովագրելուց:

Անմխտելի է ու լավ, որ սեսաֆիլմը ստեղծողները երևան են հանել ու ծանակել են մեր կյանքում սեղգած ուրու բացասական երևույթները: Տնօրենների անբանությունը, աշխատանքի ժամին նույնիսկ հող խաղալը «միևնույնչկա» բառը հաճախակի կրկնելով մի Իանի հեռախոսափոսեր միաժամանակ օգտագործելը կամ մի ժողովները կսեղում առանձնաձևանան մենքու «ապագայի մասին» իրենց ոլորտներում անգործության սասնվածությունը անմնացող նվիրված նրանց սուրճ մասուցելն օրինաչափություն ու միակ գրադուրնը դարձածներին: Նդասակամեն են նաեւ եղանակի սեսության անգրավիանույան ֆիլմի 172-րդ սերիայի բովանդակության կրկնվող դասումները:

Չի բացառվում, որ սեսաֆիլմը դիտողները հայանաբերած լինեն նաեւ այլ առավելություններ:

Սեսաֆիլմը սկսվում է ծավալուն, իմաստազուրկ խոսքով հինգ մի-լիարը ճարի առաջ, համար 823 դրայությունի հետևանքով մեր երկիր մոլորակի առաջացման, դիտողավերի հայանելու, հեռո էլ անհեանալու մասին: Դրանից անմիջապես հեռո հնչում են «լյավ ա, լոխ լյավ ա» բառերը, որին հաջորդում է ֆիլմը ստեղծողների այն հավասուրը, թե այդ ամենը կադ չունի իրենց ֆիլմի հեռ: Դարց սանք ֆիլմի ստեղծագործական կոլեկտիվին թեթև կադ չունի, ինչո՞ւ եմ գեթեղել էկրանին հայանվող «Մեր մտադրացումներն ու իրագործումը» վերնագրի սակ: «Լյավ կինո, լոխ աս լյավ կինո», որ ֆիլմի հեռ կադ չունեցող այդ իմաստությունն էլ սեղ չունենար սեսաֆիլմում:

Մի դառ զայրույթից ժայռանում են, երբ էկրանին երևում է Ազգային մասնադարանի մուսի մոտ, ազգին մեծագույն ծառայություն մասուցածի հողարությանը բազմած Սեւրոպ Մազեոնի, նրա առջեւ ծնկաչոյ կորյունի կորոզը իրենցող կադը: Լսվում է մի հուժկու խոսքից: Կորյունը չոլեչո մոտենում է Դրանին, որը ցանկանում է իմանալ ու հարցնում է «Ուսեսն սա՞նն ա»: Դրական դասասխան սասնալով երազում թե արթնի, չգիտեմ, Մակեդոնացու հեռ բոտ խաղացող կիակի օրը Ջեկոնի հեռ խաբ կերած Դրանը դիմում է «ուսին»: «Ուսա մի սեսակ, սառերը լոխ չեն Բա մեզ սազում ա արանից նրանից սառցելը 8 ի գրաֆիկան էլ սեղ չի»:

Անհնար է գերազանախել լեզվի դերը ստեղծագործության մեջ: Լեզուն ամբողջականացնում է գործող անմի, հեռուսի կերպարը, նրա էության նկարագրը: Այս առումով ոչ դասակա բնույթ են հայերենի բարբառները, նրանցից որեւէ մեկը: Սեսաֆիլմը, նրա հեռուների լեզուն Բնարկման մի այլ նյութ կարող է լինել, ֆիլմ, որտեղ չի հնչում զուեւ մեկ, գեղեցիկ հայերենով նախադասություն: Դրանով հանդերձ ցանկալի է իմանալ ի՞նչ նդասակ են հեռադրել ստեղծագործողները:

«Ազատություն» ռադիոկայանի հաղորդման լեզուն դարձնելով Բայագեթի բարբառը աղավաղելով հայերենի գեղեցիկ, հյուրեղ բարբառներից մեկը: Անհիմաս, անբնական է զգամարդու բուրդ չբխելու, բրդի անբնական վայրկյաններում սեսադանը: Ի՞նչ են ցանկացել ասել դասկերելով լողագգես հագած, չի մեջ խորատուզվող ու դուրս եկող նկարչին, դասաստի վրա նկարած կանացի կրճերով ձկով:

Կինոսեսաբան չեն, անուուու, բայց մի՞թե մեթ է կինոսեսաբան լինել իմանալու համար, որ ստեղծագործությանը վայել, սազական չէ կինոյի ուկյա ֆոնդի նկարներից, այստեղից այնտեղից հասկանանք «ցրելը», աղավաղված ներկայացնելը, ինչդիսի են գրոսայգու բեմում մասսիկա Խելը, երկու հոգով աղջիկ փախցնելու, բեռնասար մեկնան ու դրա դուներ բացելուց հետո երեսողը սոխակազգես մարդիկ, ասամները կարիսից դասուանելուն նվիրված «զովագրը» «ցրելով» մարդու գլխի մի կեսը բջինով, մյուս կեսը կեչուրով վրա նայու: Տիանճ սեսարանը գյուղից Բաղալ եկած զրաների հյուրընկալումը, գիդգ երիտասարդի տիանություն առաջացնող դարը, մանա-

դարձել Դայերեն մի գեղեցիկ երգ կա «Ես չիմացա, թե ինչո՞ւ դու չիմացար թե ինչդեռ»: Սիա ֆիլմում զղան ու աղջիկը զուգեղում են, բայց դժվար է հասկանալ, թե ինչո՞ւ եւ ինչդեռ ս աղավաղում են այն ինչո՞ւ է հեռուը երգելու ընթացում մինչեւ զոսկասեղը մերկանում: Եժանագին միջոցներով դիտողից զոհություն, ժոյի կորզելու միտումը հակառակ արդյունք է սվել:

Ամենագայրացուցիչը, սակայն, սեսաֆիլմի այն հասկածն է, որտեղ սկզբում երևում է սեւ ակնոցով, դրանից հեռո անբնականորեն չոված, ակնակադիներից դուրս եկած աչերով, այլանդակության աստիճանի ծամածոված դեմով երիտասարդը եւ էկրանից հնչում է ոչ թե ծծածող, այլ մի այլ բան հիեթցող Իրիջը: Դայերենի առողակությանը ողնաւարը փերելով, անվայել արձ ու ծեղով դեղի էկրանը գալով, ծոր ճալով, նա կրկնում ու կրկնում է ես լյավ զդա եմ: Ես մի ծանր աղջիկ ունեմ: Ես նրա հեռ խոսում եմ: Բարբառելով հորից օֆիսի բանալիները սասնալու, նաեւ մեր սեղեսի բանալիներն ուզելու մասին, չնոռանալով հիբասակել «սոսովի» հեռախոս ունենալու իր առավելությունը, նա դիտուկ բնորում է իրեն «Ես Իուչի զդա եմ, զդերը ինձ կանչում են Իուչա», ու դրանից հեռո դավայ, դավայ, ըստուց, դավայ, դավայ:

Ուզում են սեսաֆիլմի մասին մեր այս ոչ սոյադի խոսքն ավարտել հենց ֆիլմի բառերով Իուչի զդեմ ու Իուչի ֆիլմը սեղ չոլեթ է ունենան հեռուստացույցում ուրեմն եւ դավայ, դավայ ըստուց դավայ, դավայ հեռուստատեսությունից:

Ս. ԲԱՂՎԱՆԱՐՅԱՆ, ԱՄՓՈՒՆՅԱՆ, Բանասիրական գիտությունների թեկնածու

Տարնդիստեստիսն սպասում է յուրօրինակ ներկայացում

Մայիսի 15-ին, Կամերային երաժեշտության ճանը նկարչի, երգիծակարի (TOTO) եւ բեմադրող Սուփաս Թորոսյանը հանդես կգա իր նոր ներկայացմամբ, որը Վիլյամ Սարյանի «Է՛յ, ով կա այդտեղ» դիսի հիման վրա ստեղծված էրուարդ Սադոյանի համանուն օպերայի բեմականացումն է: Սա նեանակում է, որ հանդիսատեսը կրկին ականասես կդառնա Սուփաս Թորոսյանի մաքազարդմանը, որը նորից խոսանում է «մենելի հարբակին»: Նորից ասելով, նկատի ունենք նրա նախորդ գործերը («Գոյա» եւ Սոցարի «Ռեվիլենի») հիման վրա «Արդարալիտիս» ներկայացումները, որոնց ժամանակ նկարիչը արարում էր բոլորի դեմ-դիմաց՝ բոլորին հասցնելով իսկական ստեղծագործողի մեծական հոգեվիճակը: Սուփաս Թորոսյանի ներկայացումները բացառիկ երեւոյթներ են՝ արվեստների սինթեզի բացառիկ դրսերումներ: Սուս գործելով մշակույթ, որդես հոււմորիս («Ոգնի») բարոնի գեղարվեստական դեկավարն էր, նա այնուհեռ անցավ երգիծանի (իմիմադրելով «Գավիթ» բարոնը) եւ ադա բակեց լուրջ արվեստի դուները մեկուսանալով «խանդիսատեսի» դաս-

վերները կասարելու կենսական դասիցից նրա ամեն մի ներկայացում այսօր դարձել է հոգեբանական մի սեանս, որի հիմուն (նեւն կրկին) արվեստների սինթեզումի գաղափարն է:

Անհրաժեշտ է նեւլ, որ նման սինթեզումը դասարկ սեղը ծնված չէ: Սուփաս Թորոսյանը երկար ճարիներ աշխատել է Օպերայի եւ բալետի բարոնում (բեմադրել է «Մեդրադար» բալետը եւ ներկայացրել է «Գրազ» օպերան եւ այլն), ադա այնտեղից դուրս է եկել (աս աստի դեռ), հրավիրել ցուցահանդեսներ (թե հայրենիքում եւ թե դրսում) ստեղծելով չափազանց հեռաբիր գործեր:

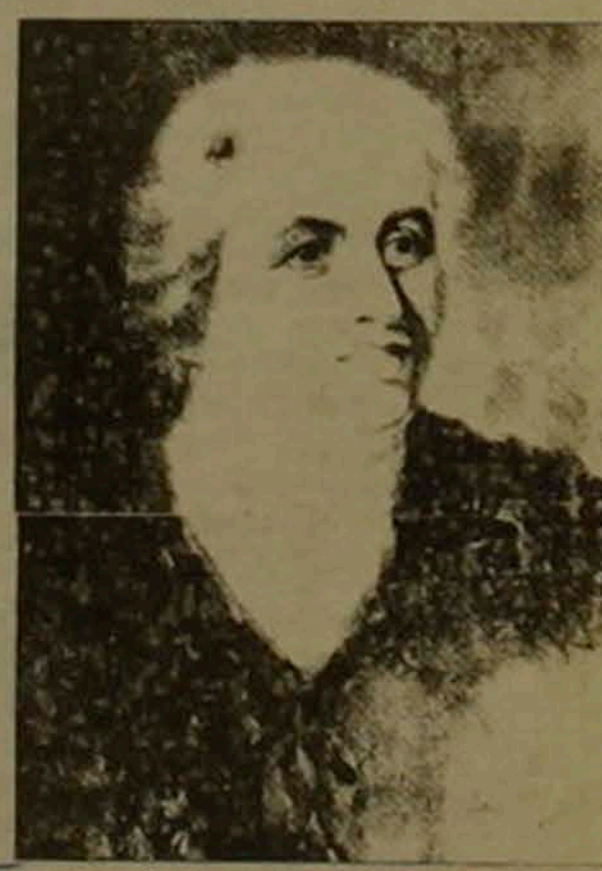
Սուփաս Թորոսյանի վաղվա գործը նույնդես խոսանում է լինել հեռաբիր եւ կանխավ կարելի է ասել, որ այն հոգեվիճակը, որը կհամակի մայիսի 15-ին Կամերային երաժեշտության ճանը ներկա գնվող հանդիսատեսին, կլինի կյանքում չեսնված մի բան, անկախ թե որ ճարիի է սվայ հանդիսատեսը: Անկախ նույնիսկ այն բանից, որ ներկայացումը բեմականացվում է ընդամենը 10 օրվա նախադասական աշխատանքից հետո:

ԱՐԻՍ ԿԱԾՆԵՅԱՆ

ՉՈՒՆԱՆ

Յուզահանդեսը նվիրված է Չապել Եսայանի հիշատակին

Հայասանի Ազգային գրադարանում բացված ցուցահանդեսը արճացում է ականավոր արձակագիր, հրատարակախոս, գրականագետ եւ բարձրանիչ Չապել Եսայանի կյանքն ու գրական գործունեությունը: Յուզահանդեսից այցելուները սեղեկանում են, որ նա ծնվել է 4. Պոլսում (1878), սովորել Սկյուսարի Ս. Խաչ վարժարանում եւ փարիզի Սորբոնի համալսարանում: «Երգ առ գիշեր» առաջին արձակ բանաստեղծությունը ճղագրվել է «Օւուդիկ» լատինական 1895-ին, լույս առաջին գիրքը «Շտրիվով մարդիկ» 1907-ին 4. Պոլսում: Այնուհետեւ նրա ստեղծագործությունները ճղագրվել են Փարիզում, Թիֆլիսում, Բուսնում, Բեյրութում: Երեսանում լույս են տեսել «Պոմեթեւսն ազատագրված» (1928), «Երկեր» (1959), «Բարդա Խաչիկ» (1966), «Նամակներ» (1977) եւ ուրիշ գրքեր:

Յուզահանդեսում սեղ են գտել նաեւ նրա երկերի անգլերեն եւ ֆրանսերեն հրատարակությունները՝ առանձին գրքերով եւ դարբերակներով:

Նրա մասին բաժնի կարեւոր երկերից են 4. Նորենի, 4. Ազգանի, Ռ. Չարյանի հոււերի գրքերը, գրականագետներ Ս. Արզումանյանի, Ս. Գրիգորյանի, բանաստեղծուի Շ. Տասնադեցյանի մենագրություններն ու ուսումնասիրությունները:

«Տաղանդավոր արձակագիր եւ ե-

ռանդուն հասարակական գործիչ էր Չապելը, գրում է Ս. Արզումանյանը: Նա եկավ անցյալից՝ բեռնավորված արժեքավոր վաստակով, հարուս կենսագրությամբ: Դժվար ու ճանքալի հակասություններով անողական նրա երթուղին ձգվում էր միեւ ղեղի հարազատ ժողովրդի սիրքը...»:

1933-ին նա եկավ Երեւան, բայց հետո բնադատվեց, 1943 թվականին մահացավ բանում եւ հեռանալու արդարացվեց:

Ն. ՏՈՒՆԱՆՅԱՆ

ԱՄՆ

Պիկասուն շրջանցեց Էլիսգոսնիսն եւ Գիլանիսն

Պաքլո Պիկասուն 20-րդ դարի արվեստի ամենաազդեցիկ ներկայացուցիչն է: Այսդիսին են «Թայմս» ամսագրի կողմից մշակույթի ծանաչված գործիչների եւ Բնադասների Լոս Անջելեսում սեղի ունեցած գիշաժողովում արված հարցման արդյունքները: Պիկասոյին արձանի մրցակցություն կա-

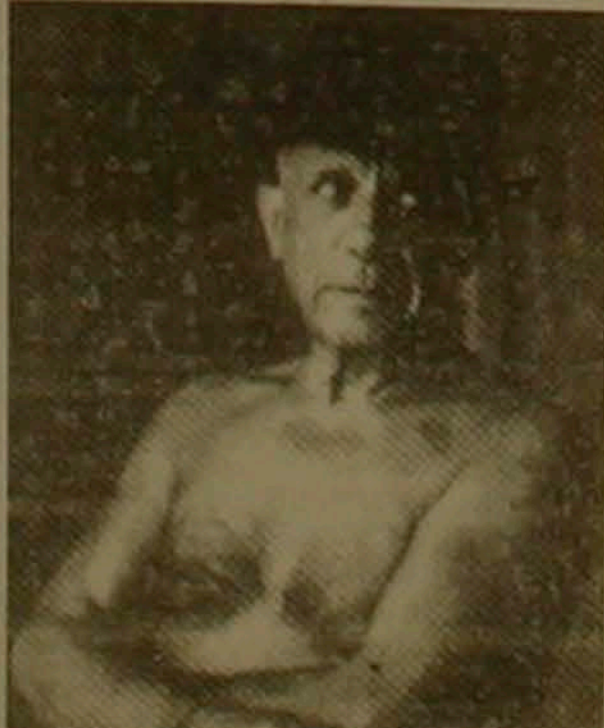
րողացան ցույց տալ միայն ամերիկացի երաժիշներ Դյուկ Էլիսգոսը եւ Բոք Դիլանը:

«Թայմը» նաեւ նոր նախաձեռնությամբ էր հանդես եկել՝ որոշելու հայրուստյակի 100 վառ անհասակություններին եւ դասակարգելու հետեյալ խմբերում՝ «Լիդերներ եւ հեղափոխականներ», «Շինարարներ եւ շիսաններ», «Գիտնականներ եւ թիեկներ», «Դերուներ եւ ոգեւնչողներ», իսկ նրանցից ամենաարժանավորին կոչելու: «Հայրուստյակի անհաս»:

Գրականության աստարեզում հաջողության մեծ հնարավորություն ունեն Չեյմս Չոյան ու Ուիլյամ Յոլկները, նաեւ՝ Ֆրանց Կաֆկան եւ Չերտոմ Բեյվիդ Սելինգերը:

Լավագույն դերասան է անվանվել Մաուրո Բրանդոն, ռեժիսորներ՝ Ֆեդերիկո Զեյնին, Ինգմար Բերգմանը եւ Ֆրանսուա Տրյուֆոն: Երաժիշներից բարձր է Իգոր Սերալինսկու վարկանիցը, իսկ Խաղաղականության աստարեզում հավասարը լույսեն նախագահ Թուզվելը եւ վարչադես Ռիսոսոն Չեյլիը:

ԱՐ. Մ.

Մարզական

ՖՈՒՏԵՈՒ

Առաջնությունում երկիշխանություն է

«Արարատ»-«Ցեմենտ», «Շիրակ-2»-«Երեւան» եւ «Ղարաբաղ»-«Երեւոնի-ՅՄՄ» հանդիպումներով սկսվեց հանրապետական առաջնության բարձրագույն խմբի մրցաշարի երկրորդ օրը: «Ղվին»-«Շիրակ» խաղը հետաձգվեց եւ ավելի ուշ կանցկացվի, քան որ Արարատի թիմի մեծ թվով խաղացողներ Չայաստանի մինչեւ 18 օրվա ֆուտբոլիստների հավաքականի կազմում վաղը եվրոպայի առաջնության ընտրական երկրորդ հանդիպումն են անցկացնելու Պորտուգալիայի իրենց հասակակիցների հետ (հիփեյնթ, որ այդ խաղը տեղի կունենա Երեւանի «Յարադան» մարզադաշտում, ժամը 16-ին, մուսկն ազատ է):

Տուրում կենտրոնականը, անտուս, «Նաիրի» մարզադաշտում անցկացված հանդիպումն էր, որտեղ «Արարատ» ընդունել էր «Ցեմենտին»: Սխալված չենք լինի, եթե ասենք, որ խաղին ներկա մարզասերները հուսախաբ եղան: Խաղարկաչափում միադարձ, անհետաքրքիր խաղ էր ընթանում, եւ հանդիպման ելիք վճռեց ոչ այնքան կողմերից մեկի ֆուտբոլիստների վարձույթը: Այս ֆուտբոլիստների վարձույթը, որքան մյուսի խաղացողների սխալներն ու անճարակությունը: Խաղի սկիզբը հանգիստ էր: Սակայն առաջին 10 րոպեից նոր էր բռնկվել, երբ «Ցեմենտի» ֆուտբոլիստներից մեկը Տիգրան Յովհաննիսյանը, ստանալով իր խաղընկեր Շիրակ Ստեփանյանի փոխանցումը, գրավեց «Արարատի» դարձաշարը: Դրանից հետո Երեւանի թիմի խաղը կազմալուծվեց: Առավելագույն 10 րոպե անց Արմեն Սարգսյանը խփեց 2-րդ գոլը, իսկ եւս 15 րոպե անց գնդակը 3-րդ անգամ «հյուրընկալվեց» «Արարատի» դարձաշտում: Երկրորդ խաղակեսն ավելի հանգիստ անցավ: Երեւանցի ֆուտբոլիստներն այդքան շատ սխալներ թույլ չէին տալ, ինչպես առաջին կեսում, եւ թվում էր, թե հանդիպումն այդպես էլ կավարտվի: Սակայն խաղի 89-րդ րոպեին նոր գոլ գրանցվեց «Արարատի» դարձաշտում, անկյունային հարվածի խաղարկումից հետո գնդակը հայտնվեց Անուշավան Փափյանյանի մոտ, եւ «Ցեմենտի» խաղացողը՝ հաշիվը դարձրեց 4-0:

Հաղթանակից հետո «Ցեմենտը» միավորներով հավասարվեց Գյումրիի «Շիրակին» (ճիշտ է, վերջինս մեկ խաղ թափախ է անցկացրել): Այս դարձույթից հետո «Արարատը» հայտնվեց մրցաշարային աղյուսակի 7-րդ տեղում: Հիփեյնթն, որ երկրորդ փուլում կընթան 1-6-րդ եւ 7-9-րդ տեղեր գրաված թիմերը եվեթե այս կերպ շարունակվի, առաջ «Արարատը» կհայտնվի բարձրագույն խմբում մնալու համար դայաբոլորների թվում: Աստիճանաբար իրենց խաղը բարելավում են «Ղարաբաղի» ֆուտբոլիստները: Երեւանի «Երեւոնի-ՅՄՄ» թիմի հետ հանդիպման ժամանակ նրանք արժանի մրցակցություն ցույց տվեցին ուստի հակառակորդին, եւ խաղը ավարտվեց ոչ ուժի 0-0 հաշվով:

Եւրոմակվում են Գյումրիի երկրորդ թիմի «Շիրակ-2»-ի անհաջողությունները: Եւ սեփական դաշտում 0-3 հաշվով զիջեց «Երեւանին»: Սա թիմի արդեն 8-րդ դարձույթն է: Եւ նրան, որ 9 խաղի ընթացքում Գյումրիի երեսուսարդ ֆուտբոլիստները դեռ ոչ մի անգամ չեն գրավել մրցակիցների դարձաշտերը, դա փոխաբերել սեփականում 28 գոլ են ընդունել:

Մրցաշարային աղյուսակ
Սայիսի 15-ի դրությամբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Ս
1. Ցեմենտ	9	7	1	1	25-5	22
2. Շիրակ	8	7	1	0	20-2	22
3. Երեւոնի	9	5	2	2	14-6	17
4. Երեւան	9	4	2	3	13-8	14
5. Փյունիկ	8	3	3	2	11-11	12
6. Ղարաբ.	9	1	5	3	6-11	8
7. Արարատ	9	1	4	4	7-14	7
8. Ղվին	8	1	1	6	6-17	4
9. Շիրակ-2	9	0	1	8	0-28	1

Մրցումները նվիրված էին Ն. Բաղրամյանի հիշատակին

ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարության ընթացման օլիմպիական հերթափոխի կենտրոնական մարզադպրոցում անցկացվեցին հունահունական եւ ազատ ոճի ընթացման մրցումներ, որոնք նվիրված էին Մեծ հաղթանակի 53-րդ տարեդարձին եւ անվանի գործարար, կոորդինատոր Միության կրկնակի հերոս Յովհաննես Բաղրամյանի հիշատակին: Մրցումներին մասնակցեցին հանրապետության բոլոր մարզերի եւ մարզական շարքեր կազմակերպությունների շուրջ 450 մասնակցողներ:

Մրցաշարի հանդիսավոր բացման արարողությանը հրավիրված դասերազմի վեներաները, ազատամարտիկները, անվանի մարզիկները եւ մշակույթի, սպորտի գործիչները իրենց շնորհակալությունն ու բարեմաղաքներն արտահայտեցին մրցաշարի մասնակցներին:

Մարզադպրոցի սնուցման, սպորտի վաստակավոր վարձու, «Չորսվար Անդրանիկ» միության նախագահ Լուսինե Մուսեղյանը եւ «Մարալ Յ. Բաղրամյան» հիմնադրամի նախագահ Լեւոն Սեփիանյանը ներկայացրին հայ հերոս մարտիկների, զորահամահասարակների եւ նրանց վառ ներկայացուցիչ մարշալ Յ. Բաղրամյանի անցած փառաբանական ուղին եւ նրանց ներդրումը մեծ հաղթանակի նվաճման գործում:

Մրցաշարում լավագույն արդյունքներով այնի ընկած ընթացման օլիմպիկները դարձան հաղթողներ: Տեխնիկապես հազեցած գոտեմարտեր վարեցին եւ հաղթողներ դարձան ազատ ոճից Ա. Առաքելյանը-42 կգ, Է. Միրզախանյանը-66 կգ (ՕՅՄ), Ա. Աղաբեկյանը-35 կգ (Դսեղ), Ա. Դավթյանը-47 կգ՝ Վանաձոր, հունահունական ոճից՝ Կ. Բաղդասարյանը-32 կգ (Էթիպոս), Գ. Կարապետյանը-35 կգ, Ա. Յարաբեկյանը-38 կգ Ա. Յանաբաղյանը-42 կգ, Կ. Աղաբեկյանը 47 կգ (Բոլոր ՕՅՄ):

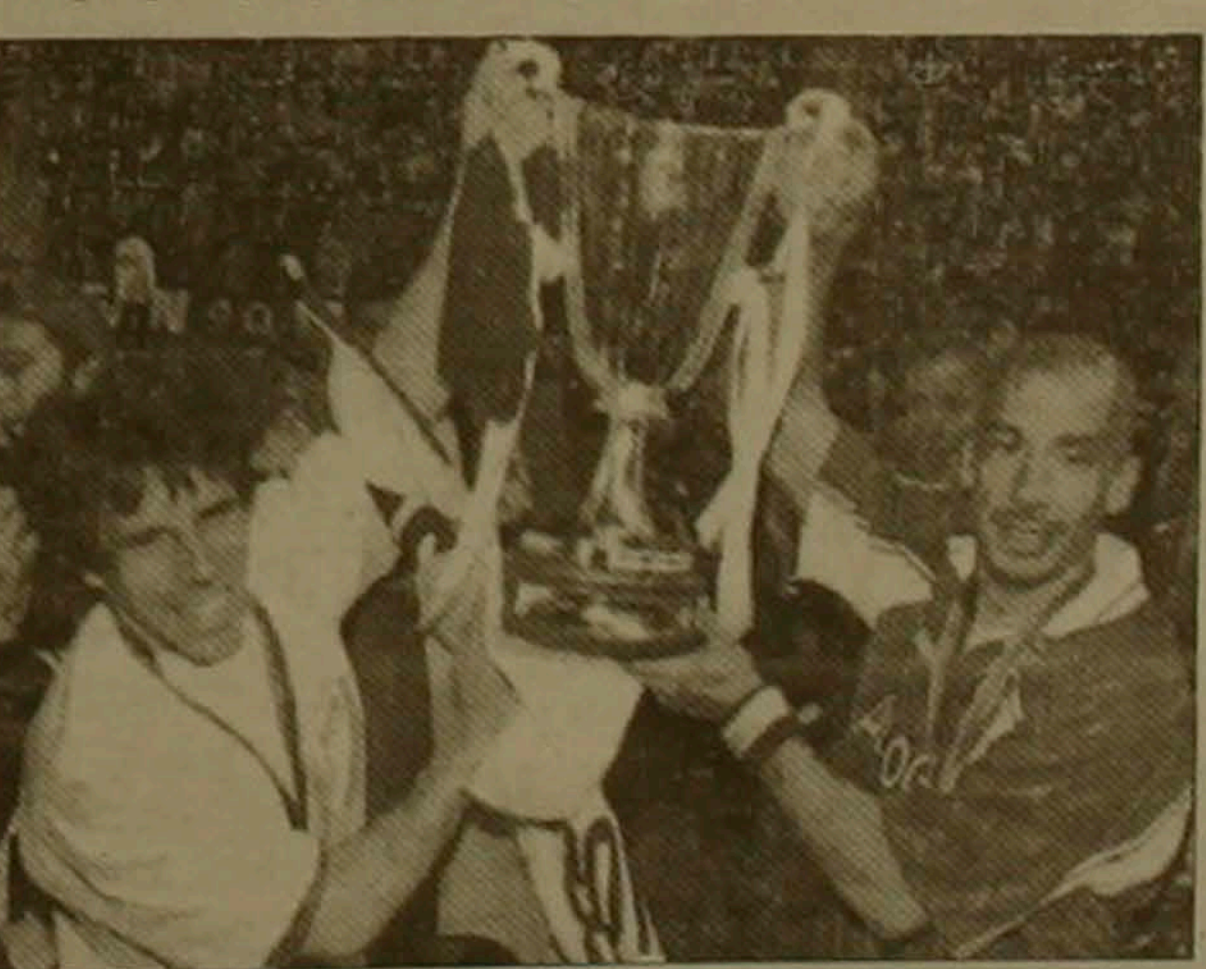
Սվանդակային դարձած մրցաշարը ինչպես նախկինում, այնպես էլ այս անգամ խթան հանդիսացան հանրապետության մասնակցողների մարզական վարձույթի բարձրացմանը եւ հայ անվանի գործարար Յ. Բաղրամյանի հիշատակի հավերժացմանը:

Մրցումները նվիրված էին Ն. Բաղրամյանի հիշատակին

ԵՎՐԱՊԱՎԱՅ

Պատվավոր մրցանակը՝ «Չելսի» թիմին

Աստիճանաբար մրցաշարային աղյուսակի 7-րդ տեղում: Հիփեյնթն, որ երկրորդ փուլում կընթան 1-6-րդ եւ 7-9-րդ տեղեր գրաված թիմերը եվեթե այս կերպ շարունակվի, առաջ «Արարատը» կհայտնվի բարձրագույն խմբում մնալու համար դայաբոլորների թվում: Աստիճանաբար իրենց խաղը բարելավում են «Ղարաբաղի» ֆուտբոլիստները: Երեւանի «Երեւոնի-ՅՄՄ» թիմի հետ հանդիպման ժամանակ նրանք արժանի մրցակցություն ցույց տվեցին ուստի հակառակորդին, եւ խաղը ավարտվեց ոչ ուժի 0-0 հաշվով:

Եվրոպական հանդիպումը Պատվավոր մրցանակի համար դարձրեցին մեծ էին մտնել անգլիական «Չելսի» եւ գերմանական «Շտուտգարտ» թիմերը: Խաղից առաջ արդեն կրեցին շիկազել էին: Շվեդիայի մայրաքաղաք էին ժամանել ավելի քան 13 հազար անգլիացի եւ 4 հազար գերմանացի ֆուտբոլասերներ: Երանցից մի քանիսը, մեղմ ասած, իրենց «անհանգիստ» դրսևեցին, հայտնվեցին ուստիականական բաժանմունքներում, իսկ հետո էլ վարձվեցին երկրից:

Մինչեւ հանդիպումը ավելի բարձր էին գնահատվում «Չելսիի» հնարավորությունները: Եվ դա հասկանալի է լոնդոնյան ակումբի կազմն ավելի հավասարակշռված էր, այս թիմի «աստղերն» ավելի վառ են: «Չելսիի» խաղում շատ բան է որոշում իտալացիների եռյակը Ռոբերտո դի Ասսիլոն, Ջանֆրանկո Զոլան եւ խաղացող մարզիչ Ջանլուկա Վիալի:

Ինչ: Սակայն այս խաղին գերմանացի ֆուտբոլիստները կազմ ու դասարան ներկայացան նրանք աստ ուրիշ տեղ էին թողել նախկինում ունեցած իրենց խնդիրները, իրոք՝ չհամարվել էին վճռական դայաբոլոր: Եվ խաղը էլ լարված, համառ սացվեց, ոչ ուժի ուղում զիջել: Գուցե հանդիպումն այդքան էլ դիսարժան չէր, բայց զգացվում էր, որ կողմերը նախ եւ առաջ մտադրված են իրենց դարձաշտերի անվանազանությամբ: Իհարկե, թե անգլիական, թե գերմանական թիմերի խաղացողները գոլ խփելու հնարավորություններ ունեցան: «Շտուտգարտ» կազմում բավականին ակտիվ էին թիմի ավագ Ֆրեդրիկ Բոբիչը եւ երկու լեգեոնականներ Բուլդարացի Կրասնոմիր Բալակովը, Նիգերիացի Ջոնաթան Ալեյդոն: «Չելսիին» վստահեցնել էր գրեթե ամբողջ փուլին: Շատ հաճախ հարձակողական գործողություններին միանում էր թիմի դասարանից Դան Պեյրսելուն: Խաղավարից մոտ 20 րոպե առաջ Ջանլուկա Վիալին շատերի

ԲՈՒՅՐԱՍԱՐՏ

Ցանկանա՞նք հաջող վերադարձ

Այսօր Սինսկի մոտակայքում զենվոր հանրահայտ Սասյի մարզադաշտում իրենց ուսումնամարզական հավաք են ավարտում Չայաստանի բռնցքամարտիկները: Իսկ արդեն վաղը մեր հանրապետության ներկայացուցիչները կսկսեն իրենց մրցելույթները եվրոպայի առաջնությունում:

Բելառուսի մայրաքաղաքում անցկացվող առաջնությունը ճանաչող ծանադարից հետո չի եղել: Մի քանի քննական մրցաբարձրում մեր բռնցքամարտիկները կարողացել են 8 տեղ նվաճել հանրապետության համար:

Իսկ ընտրությունից հետո է որոշվել Չայաստանի հավաքականի կազմը: Եվ այսպես, Սինսկի ռինգում ուստիական կարգերի հանդես կգան մեր հետեյալ բռնցքամարտիկները՝ 48 կգ Վազիկ Մարտիրոսյան (Վանաձոր)՝ 51 կգ Վախթանգ Դարչինյան (Վանաձոր)՝ 54 կգ Արամ Ռամազյան (Երեւան), 57 կգ Արշոն Սիմոնյան (Երեւան), 60 կգ Արթուր Գեորգիան (Երեւան), 67 կգ Ասատուր Թյուրյան (Երեւան), 75 կգ Միխայիլ Գեորգիան (Երեւան), 91 կգ Մարատ Թախայան (Աւսարակ):

Չայաստանի հավաքական կազմված է երեսասարդ, հեռավարային բռնցքամարտիկներից: Արթուր Գեորգիանը Ասլանայի օլիմպիական մասնակից է, Արամ Ռամազյանը անցյալ շաբթի կայացած աշխարհի առաջնության բրոնզե մեդալակիր:

Մեր բռնցքամարտիկների հետ Բելառուսում են գլխավոր մարզիչ Ալեքսանդր Սարգսյանը, մարզիչներ Չարություն Լազարյանը եւ Վազոն Բաղդասարյանը:

Եվրոպական առաջնությունը կուղարկվի Երեւանի մրցադաշտին կարգի ԱԽԲՍ-ի մրցավար Երեմիկ Գաբրիելյանը:

Մրցումները նվիրված էին Ն. Բաղրամյանի հիշատակին

ՆԵՏԱԶՈՒԹՅՈՒՆ

Կմասնակցեն Եվրոպայի առաջնությանը

Այսօր Թուրքիայի Անթալիա քաղաքում է մեկնում ներածազմային Չայաստանի շոտլանդական հավաքականը: Մեր հանրապետության երեք ներկայացուցիչները սպորտի վարձուներ Անդրանիկ Շահնազարյանը, Արսակ Ներսիսյանը եւ Արթուր Բաբիկյանը հանդես կգան Եվրոպայի հերթական առաջնությունում, որը կանցկացվի մայիսի

21-24-ը: Առաջնությունը միջազգային «Մեծ մրցանակ» շարքի առաջին փուլն է: Թիմի հետ Անթալիա է մեկնում մարզիչ Բորիս Վասիլյանը: Աշխարհամասի առաջնությանը իրանություններից մեկնակցությունը հնարավոր դարձնող ավանակիրը՝ «Չվարթոն» օղակավալանի օգնությամբ:

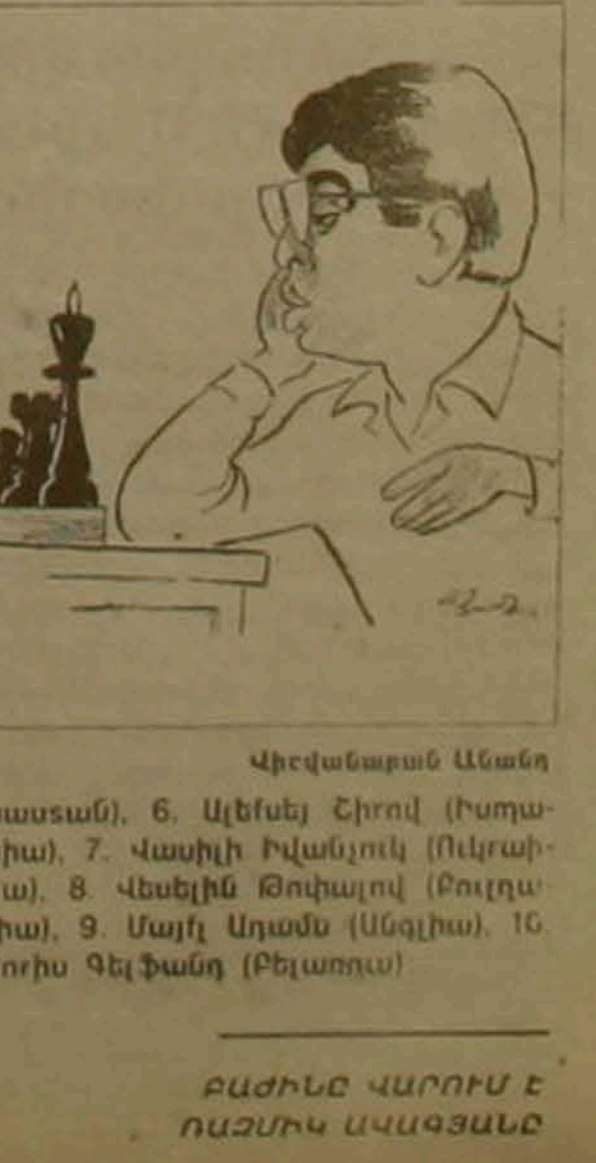
ՇՈՒՍՏ

Շախմատային «Օսկարը»՝ Անանյան

Ավստրիայի լավագույն շախմատիստները «Օսկար» շնորհելու ավանդույթը սկիզբ է առել 60-ականների վերջերին, Իստամբուլում: Սկզբում դասավորվում էր մրցանակը հանձնվում էր Մադրիդում, հետագայում՝ Բարսելոնում: Սակայն մոտ 10 տարի առաջ դադարեցին անցկացվել նման հարցումներ:

Բարեբախտաբար, երեք տարի առաջ հիանալի ավանդույթը վերականգնվեց, այս անգամ՝ Ռուսաստանում: Եւ խաճուճություն հանդես բերեց «64. Շախմատային տեսություն» հանդեսի գլխավոր խմբագիր Ալեքսանդր Ռոսովը: Երկու տարի անընդմեջ «Օսկար» շնորհվեց Գաբրի Կաստարովին, իսկ վերջերս անցկացված հարցման արդյունքներով որոշվեց նաեւ 1997-ի դափնեկիրը: Այս անգամ «վեներաբոլ» մասնակցեցին 55 երկրների 300-ից ավելի ներկայացուցիչներ:

«Օսկար» մրցանակին արժանացավ հնդիկ գրոսմայստեր Անանյան Իսկ առաջին ժամանակն այսպիսի տես ունի 1. Վիլհելմսարան Անանյան (Յնդկաստան), 2. Գաբրի Կաստարով (Ռուսաստան), 3. Վլադիմիր Կրամնիկ (Ռուսաստան), 4. Պյոտր Սվիդլեր (Ռուսաստան), 5. Անաստի Կարպով (Ռուսաստան):

Վիլհելմսարան Անանյան (Յնդկաստան), 6. Ալեքսեյ Երով (Իստամբուլ), 7. Վասիլի Իվանյուկ (Ռուսաստան), 8. Վեսելին Թոմպով (Բուլղարիա), 9. Մայի Ադամս (Անգլիա), 10. Բորիս Գելֆանդ (Բելառուս)

